

ต้นแบบระบบ Zero waste Water สำหรับบ่อเลี้ยงสัตว์น้ำมูลค่าสูง

ผู้ร่วมทีม

1. นายปัญญาพงษ์ สงพะโยม	นายช่างชลประทานอาวุโส
2. นายกิตติพันธ์ พรหมมินทร์	วิศวกรชลประทาน
3. นายธิตี ขุนศรีจันทร์	นักจัดการงานทั่วไป

ประเด็นที่ 1 ความสำคัญ วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย

1.1 ที่มา สภาพปัญหา และความสำคัญของผลงานนวัตกรรม

วันที่	(1)	(2)	(3)
21 มีนาคม 2566	67.50	50.00	50.00
20 มีนาคม 2566	67.50	50.00	50.00
19 มีนาคม 2566	67.50	50.00	50.00
17 มีนาคม 2566	162.50	50.00	45.00
16 มีนาคม 2566	162.50	50.00	50.00
15 มีนาคม 2566	67.50	50.00	50.00
14 มีนาคม 2566	67.50	50.00	50.00
13 มีนาคม 2566	67.50	50.00	50.00
12 มีนาคม 2566	67.50	50.00	50.00
11 มีนาคม 2566	67.50	50.00	50.00
10 มีนาคม 2566	67.50	50.00	50.00
09 มีนาคม 2566	67.50	50.00	45.00
08 มีนาคม 2566	67.50	50.00	50.00
07 มีนาคม 2566	67.50	50.00	50.00
06 มีนาคม 2566	67.50	50.00	50.00

● (1) ปลาบิลเบอร์ใหญ่ ● (2) ปลาบิลเบอร์กลาง
● (3) ปลาบิลเบอร์เล็ก

© 2019 kasetprice.com All rights reserved

ตลาดไท	เมนู
ปลาช่อนเลี้ยง(แปะชะ)	♡
⊕ 100 – 120 ฿ / กิโลกรัม	
– 0.00% 22/03/2023	
ปลาชิว	♡
⊕ 70 – 75 ฿ / กิโลกรัม	
– 0.00% 22/03/2023	
ปลาดุกนา – เบอร์กลาง	♡
⊕ 90 – 90 ฿ / กิโลกรัม	
– 0.00% 22/03/2023	
ปลาดุกนา – เบอร์เล็ก	♡
⊕ 86 – 90 ฿ / กิโลกรัม	
– 0.00% 22/03/2023	
ปลาดุกนา – เบอร์ใหญ่	♡
⊕ 96 – 100 ฿ / กิโลกรัม	
– 0.00% 22/03/2023	
ปลาดุกเลี้ยง – ข้าง	♡
⊕ 44 – 48 ฿ / กิโลกรัม	
– 0.00% 22/03/2023	
ปลาดุกเลี้ยง – เบอร์เล็ก	♡
⊕ 44 – 50 ฿ / กิโลกรัม	
– 0.00% 22/03/2023	

ตลาดไท	เมนู
ปลาหลด – เบอร์เล็ก	♡
⊕ 180 – 180 ฿ / กิโลกรัม	
– 0.00% 22/03/2023	
ปลาหลด – เบอร์ใหญ่	♡
⊕ 220 – 220 ฿ / กิโลกรัม	
– 0.00% 22/03/2023	
ปลาเนื้ออ่อน – เบอร์ใหญ่	♡
⊕ 350 – 400 ฿ / กิโลกรัม	
– 0.00% 22/03/2023	
ปลาเนื้ออ่อน – เบอร์กลาง	♡
⊕ 250 – 340 ฿ / กิโลกรัม	
– 0.00% 22/03/2023	
ปลาเนื้ออ่อน – เบอร์เล็ก	♡
⊕ 120 – 140 ฿ / กิโลกรัม	
– 0.00% 22/03/2023	
ปลาแขยง – เบอร์ใหญ่	♡
⊕ 150 – 160 ฿ / กิโลกรัม	
– 0.00% 22/03/2023	
ปลาแขยง – เบอร์เล็ก	♡
⊕ 110 – 130 ฿ / กิโลกรัม	
– 0.00% 22/03/2023	

ตลาดไท	เมนู
ปลาทับทิม – เบอร์กลาง	♡
⊕ 80 – 85 ฿ / กิโลกรัม	
– 0.00% 22/03/2023	
ปลาทับทิม – เบอร์เล็ก	♡
⊕ 75 – 79 ฿ / กิโลกรัม	
– 0.00% 22/03/2023	
ปลาทับทิม – เบอร์ใหญ่	♡
⊕ 84 – 87 ฿ / กิโลกรัม	
– 0.00% 22/03/2023	
ปลานวลจันทร์	♡
⊕ 36 – 36 ฿ / กิโลกรัม	
– 0.00% 22/03/2023	
ปลานิล – เบอร์กลาง	♡
⊕ 44 – 50 ฿ / กิโลกรัม	
– 0.00% 22/03/2023	
ปลานิล – เบอร์เล็ก	♡
⊕ 42 – 45 ฿ / กิโลกรัม	
– 0.00% 22/03/2023	
ปลานิล – เบอร์ใหญ่	♡
⊕ 52 – 65 ฿ / กิโลกรัม	
– 0.00% 22/03/2023	

1.2 วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการสร้างผลงานนวัตกรรม

วัตถุประสงค์

- 1.ศึกษามูลค่าของสัตว์น้ำแต่ละชนิดที่มีการเพาะเลี้ยงในพื้นที่และปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของสัตว์น้ำที่ทำการศึกษาเพื่อออกแบบระบบ Zero waste Water
- 2.พัฒนาต้นแบบระบบ Zero waste Water สำหรับบ่อเลี้ยงสัตว์น้ำมูลค่าสูงเพื่อเป็นต้นแบบ ในการศึกษาประสิทธิภาพของเครื่องมือ
- 3.เผยแพร่องค์ความรู้ ผลการทดลอง วิจัย ให้ผู้สนใจพัฒนาเป็นอาชีพเป็นทางเลือก

เป้าหมาย

- 1.ควบคุมคุณภาพน้ำให้เหมาะสมต่อการเลี้ยงปลาเนื้ออ่อน (ปลาชะโอน,ปลาค้าว)
- 2.ลดการใช้แรงงานคนในการเลี้ยง และบำบัดน้ำ
- 3.ป้องกันการปล่อยน้ำเสียจากการเพาะเลี้ยงลงในแหล่งน้ำสายหลัก สายรอง
- 4.เพิ่มมูลค่าน้ำชลประทานต่อหน่วยให้สูงขึ้น

1.3 ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์และเป้าหมาย กับภารกิจของหน่วยงาน

BCG Model

โมเดลเศรษฐกิจใหม่ในการขับเคลื่อนการเติบโตของเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคมของประเทศ โดยน้อมนำหลักการ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นหลักในการพัฒนาสู่ “เป้าหมายการพัฒนายั่งยืน”

Bio Economy

เศรษฐกิจชีวภาพ

▶ บำรุงความรู้ • เทคโนโลยี • นวัตกรรม

▶ การผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร เน้นการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง

▶ เช่น การพัฒนาพันธุ์ข้าว ที่มีธาตุอาหารสูง

Green Economy

เศรษฐกิจสีเขียว

▶ การผลิตที่มุ่งเน้นความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม

▶ การใช้ทรัพยากรที่เหมาะสม

▶ ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

▶ เช่น การใช้ชีวภัณฑ์กำจัดแมลงศัตรูพืชทดแทนการใช้สารเคมี

Circular Economy

เศรษฐกิจหมุนเวียน

▶ การพัฒนาทรัพยากร และวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรกลับมาใช้ประโยชน์อย่างสูงสุด

▶ ลดปริมาณของเสีย ให้น้อยลงหรือทำศูนย์ โดย ปรับกระบวนการผลิต ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

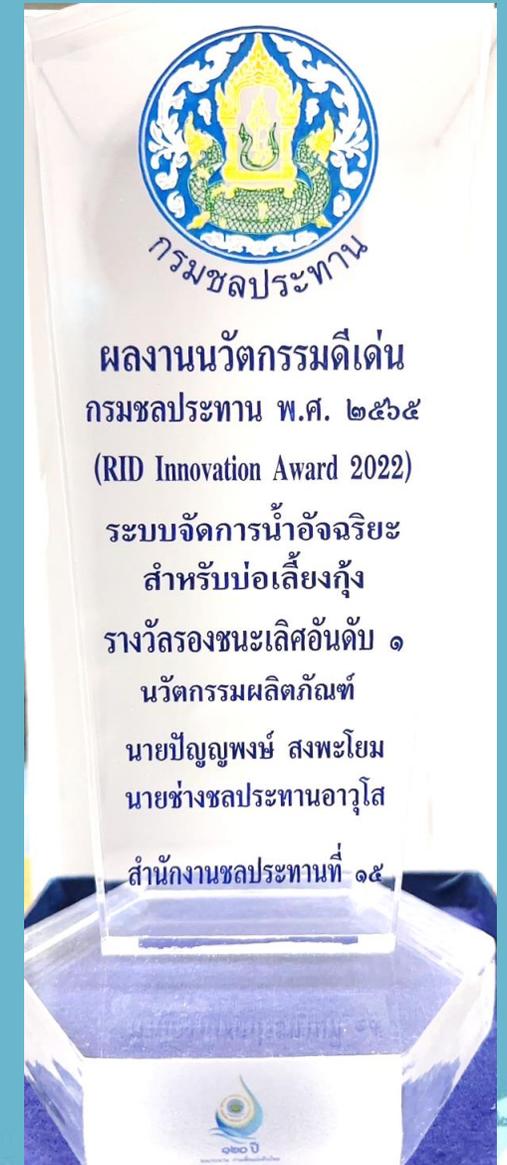
▶ เช่น การเปลี่ยนของเสียจากกระบวนการผลิต Biodiesel เป็นสารมูลค่าสูง

ประเด็นที่ 2 ขั้นตอนการดำเนินงาน

2.1 ระดับความใหม่และระดับของการพัฒนาแนวคิด

เป็นผลงานที่คิดค้นขึ้นเอง และพัฒนาต่อยอดมาจาก
ระบบจัดการน้ำอัจฉริยะ สำหรับเลี้ยงกุ้งแม่น้ำปากพั้ง
รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 ประเภทนวัตกรรมผลิตภัณฑ์
กรมชลประทาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565

2.2 วิธีคิดค้นนวัตกรรม

ประเด็นที่ 3 ความสำเร็จของการใช้ผลงานนวัตกรรม

1. ผลการศึกษามูลค่าของสัตว์น้ำแต่ละชนิดที่มีการเพาะเลี้ยงในพื้นที่และปัจจัยที่มีผล

ต่อการเจริญเติบโตของสัตว์น้ำที่ทำการศึกษาเพื่อออกแบบระบบ Zero waste Water

การวิเคราะห์คุณสมบัติของน้ำ เช่น ความเค็ม, ความเป็นกรดเป็นด่าง(pH) ความกระด้าง และปริมาณออกซิเจนที่ละลายน้ำ ฯลฯ เป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ดังนั้น การควบคุมและป้องกันคุณสมบัติของน้ำให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมต่อการดำรงชีวิตของสัตว์น้ำ จึงต้องสังเกตสัตว์น้ำและตรวจสอบคุณสมบัติของน้ำอย่างสม่ำเสมอ

สำนักงานประมงจังหวัดสระบุรี

เอกสารอ้างอิง

ไมตรี ดวงสวัสดิ์ และจารุวรรณ สมศิริ. 2528. คุณสมบัติของน้ำและวิธีการวิเคราะห์ สำหรับการวิจัยทางการประมง. ฝ่ายวิจัยสิ่งแวดล้อมสัตว์น้ำ. สถาบันประมงน้ำจืดแห่งชาติ, กรมประมง. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 17-93 หน้า.

ไมตรี ดวงสวัสดิ์. 2526. คุณสมบัติของน้ำกับการเลี้ยงปลา. สถาบันประมงน้ำจืดแห่งชาติ, 1-23 หน้า.

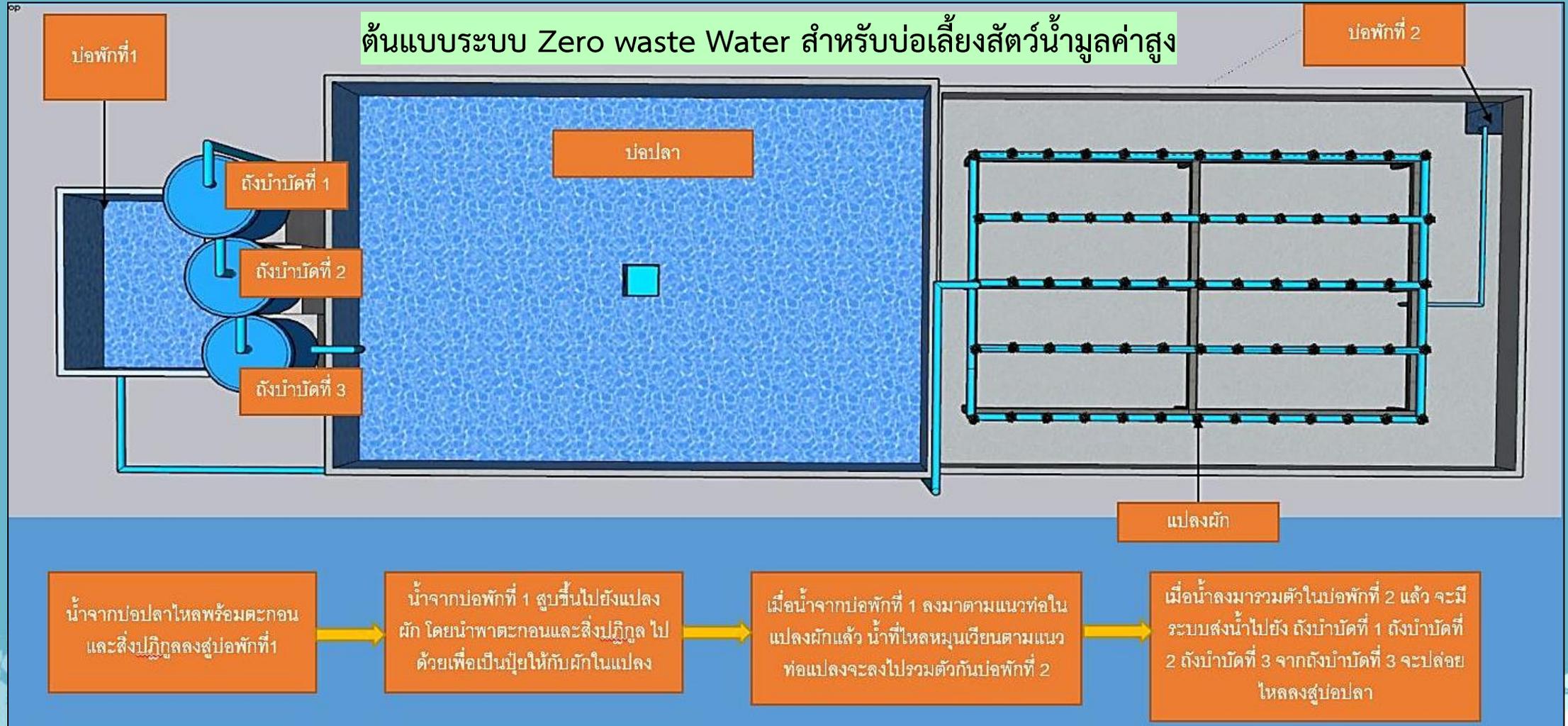
กมลพร ทองอุไทย และสุปราณี ชินบุตร. เอกสารแนะนำกรมประมง. 23-26 หน้า.

คุณสมบัติของน้ำกับการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

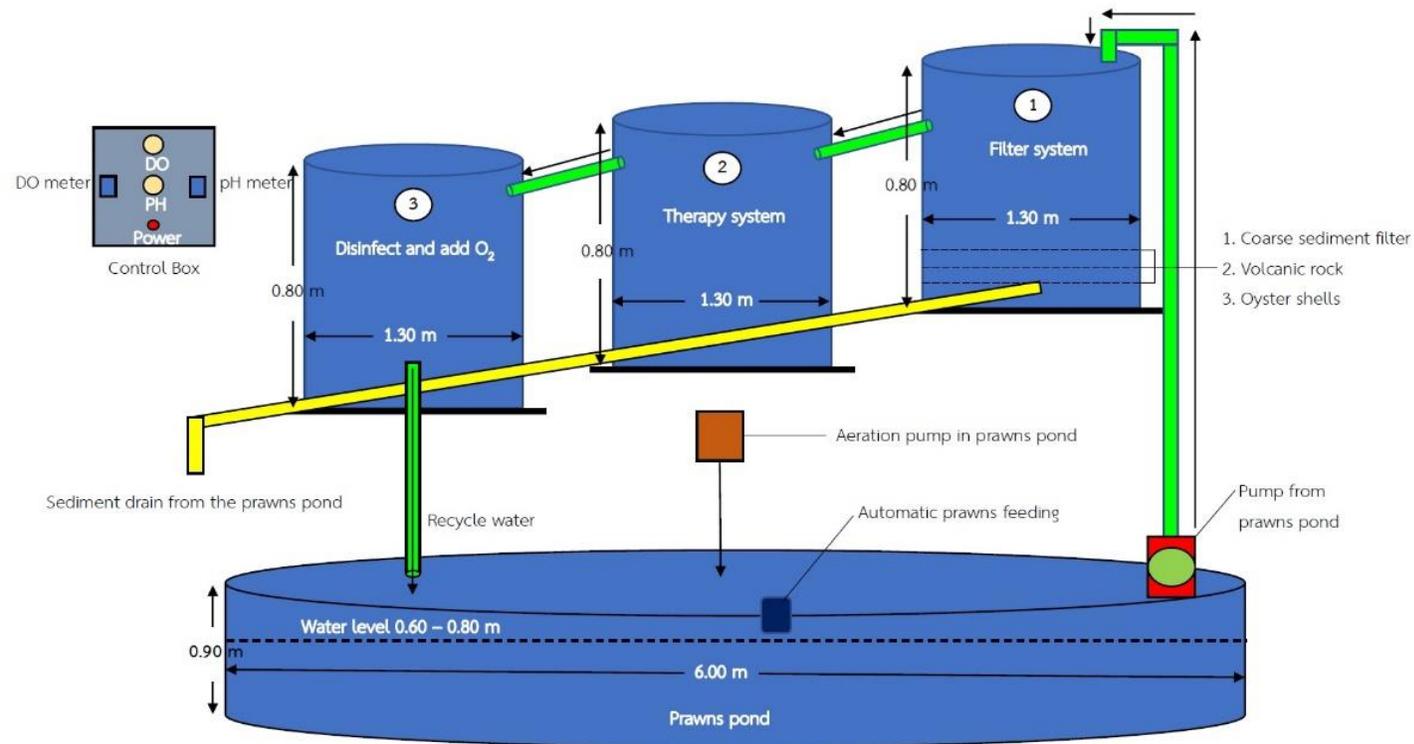
	ค่าที่เหมาะสม	สถานการณ์		สาเหตุ
		สัตว์น้ำ	สภาพน้ำ	
ความเค็ม(Salinity)	- น้ำจืด (fresh water) ความเค็มระหว่าง 0-0.5 ppt	เมาน้ำ อาจจะตายในเวลาต่อมา (1)น้ำกร่อย (brackish water) ความเค็มระหว่าง 0.5-30 ppt (2)น้ำเค็ม (sea water) ความเค็มมากกว่า 30 ppt ขึ้นไป	(1)ดินเค็ม (2)มีน้ำเค็มเข้า	
ความเป็นกรด-ด่าง	6.5-8.5	ปลามีผิวหนังซีดช่นขาว ปลาจะว่ายไปมาอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ปลาจะพยายามสูบอากาศ และพยายามกระโดดออกจากบ่อ	(1)ดินมีสภาพเป็นกรด (acid soil)	แพลงก์ตอนพืชและพืชน้ำจะใช้คาร์บอนไดออกไซด์ เพื่อสังเคราะห์แสงในตอนกลางวันทำให้ค่า pH สูงขึ้น ส่วนกลางคืนคาร์บอนไดออกไซด์ ที่ถูกปล่อยออกมาจากการหายใจ ทำให้น้ำมีค่าความเป็นกรด
ปริมาณออกซิเจนละลายน้ำ	ไม่ต่ำกว่า 3 mg/l	(1)ระยะพักไข่ของปลาช้ากว่าปกติ (2)การเจริญเติบโตและต้านทานสารพิษน้อยลง (3)ว่ายน้ำเร็วกว่าปกติ กระวนกระวาย กระโดดออกมาจากบ่อหรืออาจจะว่ายน้ำอยู่บริเวณผิวน้ำและโผล่ปากขึ้นมาเหนือน้ำเพื่อสูบอากาศ	แนวทางแก้ไข (1)ดูแลความสะอาดของบ่อมีระบบการให้อากาศที่ดีและมีการเปลี่ยนถ่ายน้ำอยู่เสมอ (2)ไม่ควรปล่อยปลาลงเลี้ยงหนาแน่นเกินไป	(1)การเปลี่ยนน้ำไม่ถี่พอหรือให้อาหารมากเกินไป(2)น้ำมีอุณหภูมิสูงจะมีผลช่วงเร่งปฏิบัติการเนาเปื่อยของอาหารทำให้ปริมาณออกซิเจนในน้ำลดลง (3)การใช้สารเคมีบางชนิดเพื่อรักษาโรค ทำให้เกิดภาวะการขาดออกซิเจน เช่น ฟอ์มาลีนและด่างทับทิม
อุณหภูมิ	25-32 °C	ปลาที่อยู่ในน้ำที่เย็นหรืออุณหภูมิต่ำจะมีลักษณะผิวหนังซีดและเกิดการติดเชื้อราได้ง่าย	ปลาเกิดช็อคเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิกะทันหัน ปลาอ่อนแอและติดเชื้อได้ง่าย	

ประเด็นที่ 3 ความสำเร็จของการใช้ผลงานนวัตกรรม

3.1 วิธีการนำนวัตกรรมไปใช้งานจริง

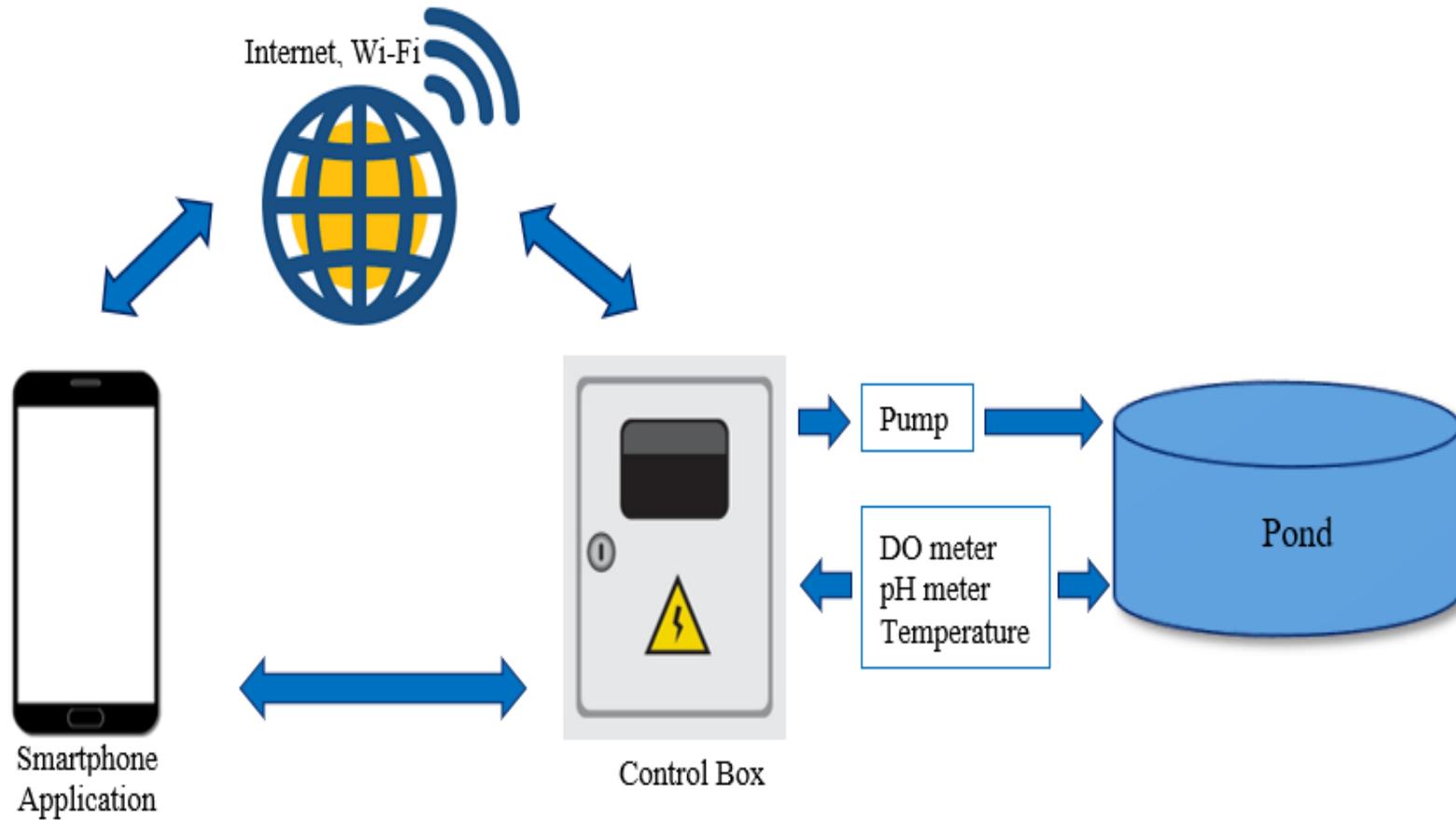

ระบบบำบัดน้ำสำหรับบ่อเลี้ยง

The water treatment system of 3 tanks (Therapy system).

The smart water quality control system

The control box for the smart water management system

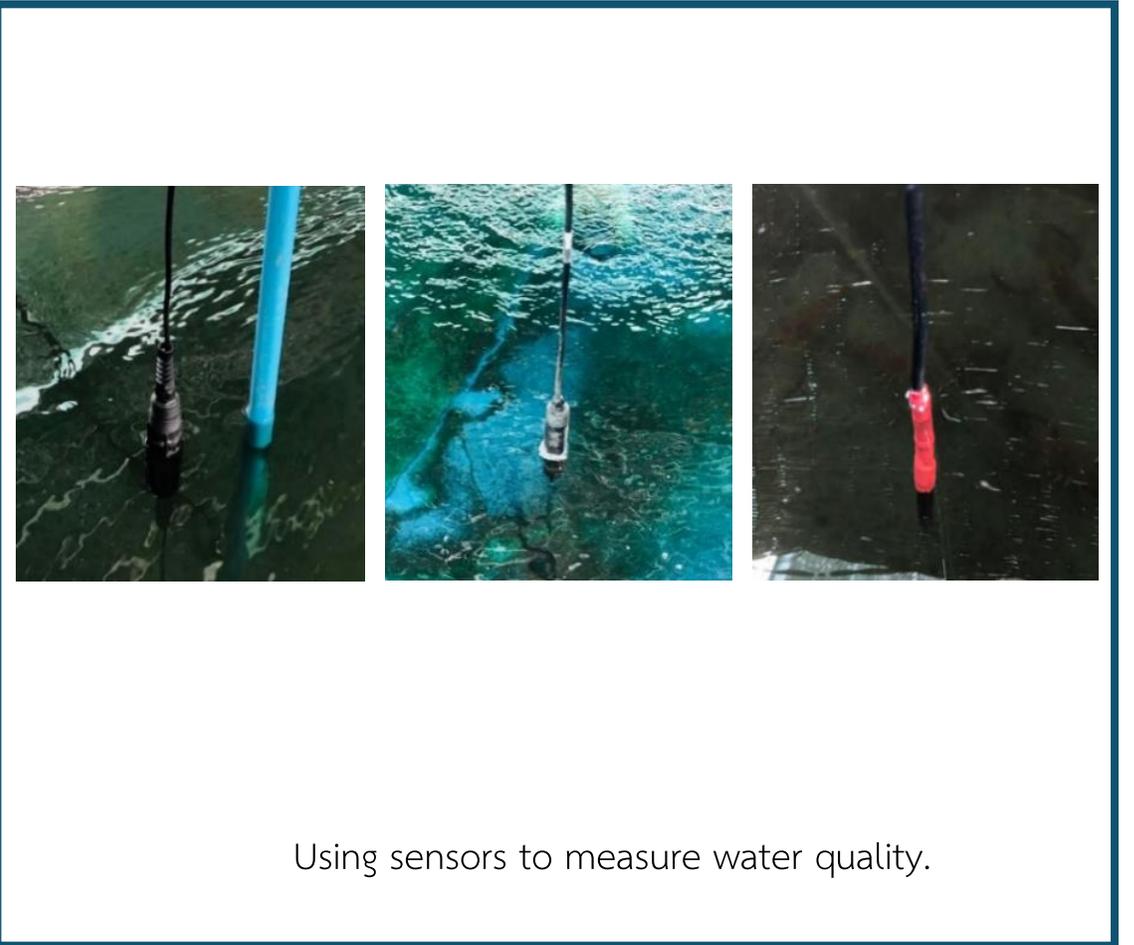
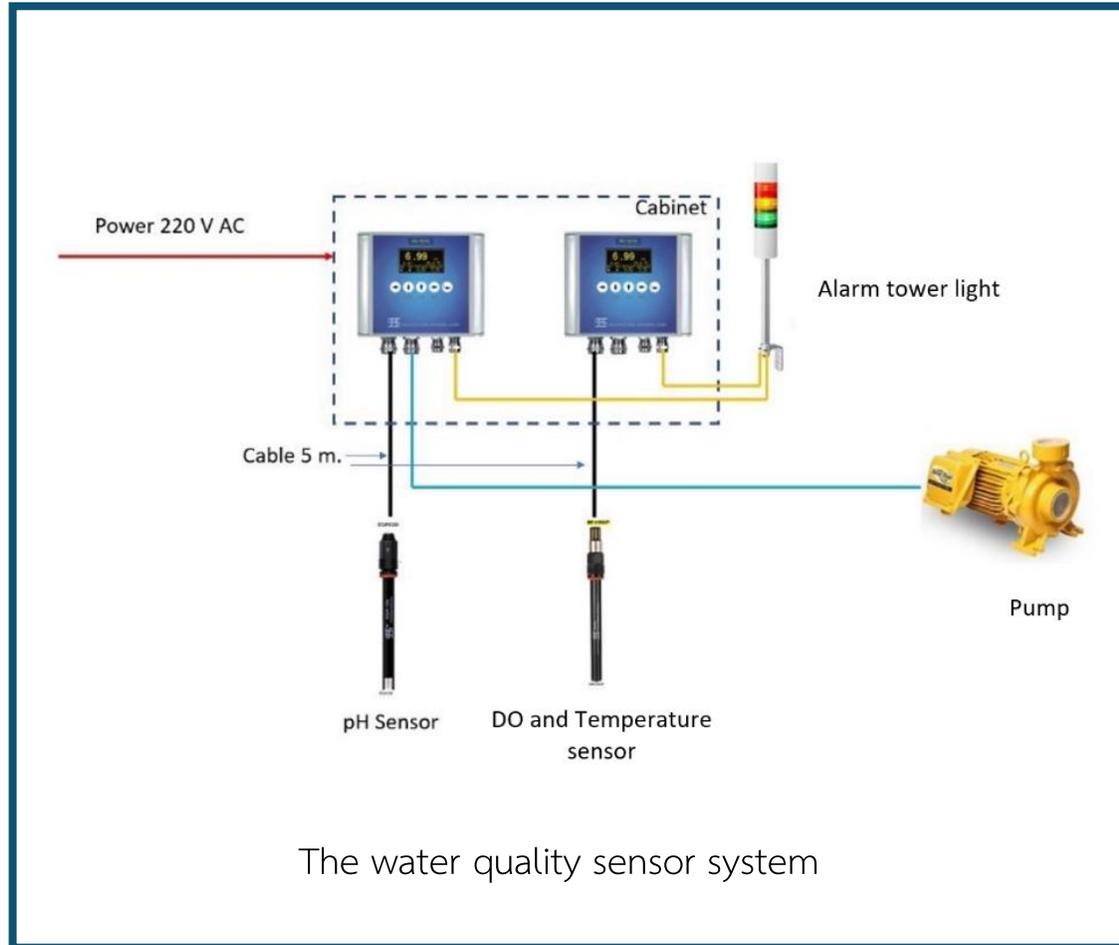
(a) control box

(b) inside control box

The smart water management system control box.

The smart water management system control box

The real time monitor of automatic water management system by using IoT.

(a) DO and pH monitor

(b) Temperature monitor

Results and Discussion

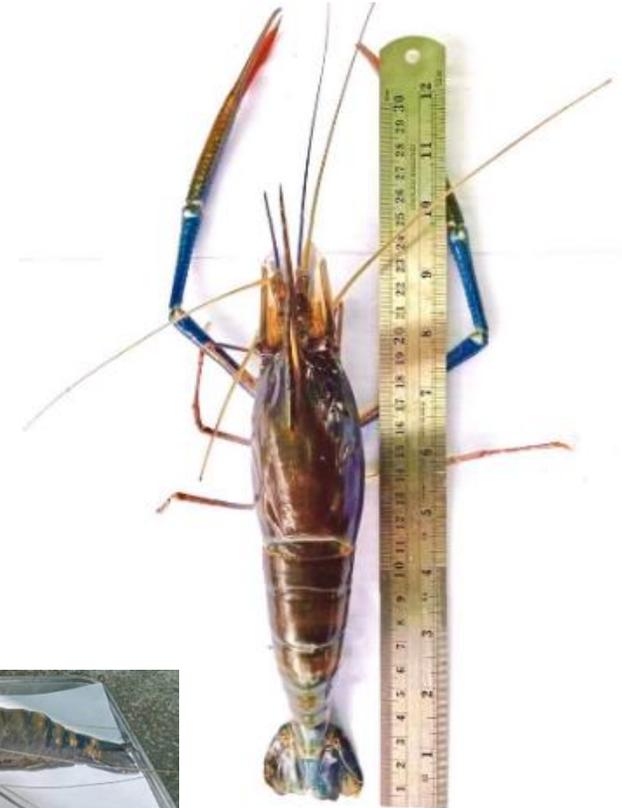
before

Giant Freshwater Prawn.

190 grams of prawn

after

268 grams of prawn

3.2 ผลสำเร็จของการดำเนินงานที่เกิดจากการนำนวัตกรรมไปใช้

ผลลัพธ์

ผลผลิต

เพิ่มมูลค่าผลผลิตสัตว์น้ำ กุ้งแม่น้ำ ปลาเนื้ออ่อน

(ปลาชะโอน) มูลค่าสูงที่ปลอดภัย

จากสารเคมีอันตราย

1. ไม่มีน้ำเสียจากการเลี้ยงปลาปล่อยลงสู่แม่น้ำธรรมชาติ
  2. ประหยัดน้ำ มีผลผลิต มีรายได้จากพืชผักเพิ่มขึ้นอีก 1 ช่องทาง
  3. เกษตรกรมีการพัฒนาด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี
- สามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับคู่แข่งรายอื่น

ผลกระทบ

1. ต่อประชาชนผู้ให้บริการ สามารถเพิ่มรายได้สูงขึ้น ผู้บริโภคปลอดภัย
2. ต่อกรมชลประทาน ภาพลักษณ์ของกรมชลประทาน ในการเข้าถึงประชาชน ใส่ใจและเข้าใจปัญหา จนหาวิธีการพัฒนาจนประสบผลสำเร็จ ในสายตาประชาชนผู้รับบริการเป็นที่ยกย่อง ชื่นชม เป็นองค์กรอัจฉริยะ ในการจัดการน้ำ
3. ต่อสังคม ป้องกันความเสียหายทรัพยากรธรรมชาติ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

3.3 ผลสำเร็จของการใช้นวัตกรรมในด้านการลดทรัพยากร

ผลการสำรวจความพึงพอใจผู้มาศึกษาหาความรู้ ดูงาน

พอใจมากที่สุด 96.67% พอใจมาก 3.33%

และมีผู้ขนานนวัตกรรมไปใช้งานจริงแล้ว 1 ราย

ทำกิจการเพาะเลี้ยงพันธุ์ปลาเนื้ออ่อน (ปลาชะโอน)

คุณธงชัย ศรีชู 142 หมู่ 9 ตำบลขอนแก่น

อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช

3.4 โอกาสในการขยายผล และพัฒนาต่อยอดนวัตกรรม

1. ขยายผลไปสู่การพัฒนาการผลิต ปลาข้าว ปลาคัง และพืชผักมูลค่าสูงปลอดสารพิษ ที่ประหยัดน้ำชลประทาน
2. การเลี้ยงปูทะเลในบ่อระบบปิด ลดปัญหาคุณภาพน้ำในแม่น้ำสายหลักและสาขา
3. ใช้เครื่องมือระบบกับการประยุกต์ใช้เลี้ยงสัตว์น้ำมูลค่าสูงชนิดอื่นๆ เช่น ปลาคาร์ฟ กุ้งมังกร ปูขาว
4. พัฒนาระบบขนาดใหญ่เป็นการเลี้ยงในบ่อดิน ระบบน้ำหมุนเวียน

ประเด็นที่ 4 การเผยแพร่นวัตกรรม

4.1 หลักฐานการเผยแพร่นวัตกรรม

รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1
นวัตกรรมผลิตภัณฑ์
13 มิ.ย.65

สาธิต บรรยายให้ผู้สนใจศึกษาดูงาน
19 ต.ค.2565

บรรยายแผนงานขยายผลการใช้งานสู่เกษตรกรผู้ใช้น้ำ
ชลประทานหนองทะเลปังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ใน
การติดตามงานพระราชดำริขององคมนตรี 25/03/66 ณ
หมู่ 2 ต.หัวไทร อ.หัวไทร จ.นครศรีธรรมราช

ประเด็นที่ 4 การเผยแพร่นวัตกรรม

4.1 หลักฐานการเผยแพร่นวัตกรรม

บรรยายแนวทางการใช้นวัตกรรม
ให้แก่รัฐมนตรีพัฒนา รัชกิจประการ
13 ม.ค.2566

แสดงผลงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
จ.นครศรีธรรมราช
24 ธ.ค.2565

บรรยายให้แก่ผู้สนใจที่มาศึกษาดูงาน ในศูนย์
อำนวยการฯ
9 ม.ค.2566

WALAILAK RESEARCH CONVENTION 2023

 "HIGHER EDUCATION IN THE DISRUPTIVE ERA"

CENTER OF EXCELLENCE FOR ECOINFORMATICS AND SCHOOL OF SCIENCE ARE COHOSTING

"INTERNATIONAL VIRTUAL CONFERENCE ON SMART EDUCATION"

29TH MARCH 2023.

Organized by Center of Excellence for Ecoinformatics, School of Science

Session 6: Science Education

Section 6:	Science Education	
Chairpersons:	Associate Professor Doctor Bundit Unyong	
Co-Chair:	Assistant Professor Doctor Siriporn Somboonboorana	
Time	Activity/Title	Speaker
1.10-1.30 p.m.	WU – smart & innovative pre-service teacher education in 21st century	Asst. Prof. Dr.Wasant Atisabda
1.30-1.45 p.m.	Computer-Based Experiment Set on Force and Motion for Teaching and Learning Physics	Warawut Sukmak
1.45-2.00 p.m.	An Analysis of Hydrology using Arc GIS by DEM in Khuan Kreng Peat Swamp forest, Nakhon Si Thammarat	Uraiwun Wanthong
2.00-2.15 p.m.	Effect of Argument-Driven Inquiry Instruction Model on Biology Achievement, Analytical Thinking and Instructional Satisfaction of Grade 10 Students	Pha-emah Chesa
2.15-2.30	Effects of using a science instructional model based on pizzini approach and cooperative learning approach on problem solving ability and social interaction of lower secondary school students	Phatchara Phayakka
2.30-2.45	A Prototype of Smart Water Management System for Farming Pak Phanang Giant	Panyapong Songpayome

You are viewing Panyapong Songpayome's screen View Options

Warakon-Scienc...
Warakon-Science-WU

CHAIR/Assoc. Prof. Dr. Bu...
Pha-emah Chesa
Uporn Boonyang
Uraiwun Wanthong

The smart water quality control system

```

    graph TD
        Internet[Internet, Wi-Fi] <--> Smartphone[Smartphone Application]
        Internet <--> Control[Control Box]
        Control <--> Pump[Pump]
        Control <--> Sensors[DO meter, pH meter, Temperature]
        Sensors <--> Pond[Pond]
    
```

The image features a solid light blue background. In the center, there is a large, irregular, yellow-orange shape that resembles a piece of paper or a banner. Inside this shape, the words "THANK YOU" are written in a bold, green, sans-serif font, arranged in two lines. At the bottom of the image, there is a decorative horizontal band of light blue and white splatters or particles.

**THANK
YOU**